

Основна школа „Моша Пијаде“ Жагубица

Самовредновање рада школе Област вредновања: Подршка ученицима

29. децембар 2022. године

Тим за самовредновање рада школе чине:

1. Звонимирка Јовичић, професор разредне наставе, координатор,
2. Снежана Лукић, професор разредне наставе,
3. Никола Миловановић, професор енглеског језика,
4. Марина Милић, дипломирани учитељ,
5. Марија Величковић, професор историје,
6. Сунчица Јовић, директор школе.

Тим за самовредновање је направио план самовредновања на првом састанку, где је утврђена област самовредновања за школску 2022/2023. годину, а то четврта по реду кључна област **ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА**. План самовредновања направљен је на основу Стандарда квалитета рада установе, као и на основу Приручника о самовредновању и вредновању рада школе. На следећем састанку јасно су подељене улоге и задужења сваког од чланова Тима. Оно што се процењује у оквиру ове кључне области је следеће:

1. Брига о ученицима:

- ◆ Безбедност и сигурност ученика у школи,
- ◆ Праћење физичког, здравственог и емоционалног стања и социјалних потреба ученика,

2. Подршка учењу:

- ◆ Квалитет понуђених програма за подршку ученицима у процесу учења,
- ◆ Напредовање и успех ученика,
- ◆ Стручна помоћ наставницима у пружању подршке ученицима у процесу учења,

3. Лични и социјални развој:

- ◆ Подстицање позитивних ставова и развој социјалних вештина,
- ◆ Подстицање и неговање демократског духа и ученичких иницијатива и активности,

3. Професионална оријентација:

- ◆ Помоћ при избору даљег образовања, обуке или запослења.

До закључака о овој области квалитета дошло се применом упитника који су спроведени међу наставницима, ученицима старијих разреда и родитељима. Коришћени су упитници из Приручника о самовредновању. Коришћена је и чек-листа која је имала за циљ увид у постојање адекватних доказа/евиденција, као и скала процене која се односи на описе нивоа остварености и омогућава систематизацију прикупљених података.

Учесници у процесу самовредновања ове школске године били су:

1. Ученици – прикупљање података попуњавањем анкете,
2. Наставни у разредној и наставници у предметној настави – попуњавање анкете,
3. Родитељи ученика – попуњавање анкете,
4. Руководство школе – подршка у виду консултација и обезбеђивања приступа потребним доказима.

Тим за самовредновање на истраживању ове области радио је у периоду од 1. септембра до 29. децембра 2022. године када су представљени резултати на седници Наставничког већа.

Приказ резултата истраживања

До података дошло се на основу одговора добијених анкетом, као и на основу чек-листа и увидом у записнике са састанака Тима за заштиту од насиља. Увидом у записнике и потребну документацију тврђено је следеће:

Школа има потребне правилнике у која мсу процедуре и задужења актера јасно дефинисане. Води се потребна документација у вези са овом облашћу самовредновања. Постоје и панои, постери и друге врсте промотивног и едукативног материјала у вези са безбедношћу ученика, здравим стиловима живота, професионалном оријентацијом. У наставку је приказ одговора до којих се дошло анкетом.

Подручје вредновања: БРИГА О УЧЕНИЦИМА

Стандард 4.1. У школи функционише систем пружања подршке свим ученицима вреднован је на основу следећих показатеља:

4.1.1. Школа предузима разноврсне мере за пружање подршке ученицима у учењу.

4.1.2. Школа предузима разноврсне мере за пружање васпитне подршке ученицима.

4.1.3. На основу анализе успеха и владања предузимају се мере подршке ученицима.

4.1.4. У пружању подршке ученицима школа укључује породицу односно законске заступнике.

4.1.5. У пружању подршке ученицима школа предузима различите активности у сарадњи са релевантним институцијама и појединцима.

4.1.6. Школа пружа подршку ученицима при преласку из једног у други циклус образовања.

Анкетом је испитано 80 ученика старијих разреда, број анкетираних из категорије наставника/учитеља је 14, а број родитеља је 116. Добијени су следећи одговори од родитеља:

- ◆ Око 57% анкетираних родитеља процењује да је врло важно, као и да су у потпуности **узнати са Правилником о безбедности и сигурности ученика у школи**. Приближно исти број анкетираних родитеља процењује да су њихове **обавезе Правилником јасно дефинисане**, те да се њихово **дете у школи у потпуности осећа сигурно и безбедно**. Око 63% анкетираних родитеља процењује да **школа брзо и ефикасно реагује на новонастале проблеме везане за сигурност и безбедност ученика у**

школи, да их школа информише о предузетим мерама поводом њихових приговора око 56%, а око 51% процењује да као родитељи учествују у анализи примене Правилника о сигурности и безбедности ученика. Преко 72% родитеља у потпуности је спремно да отворено разговара са компетентним особама о здравственим, емоционалним или социјалним потребама/проблемима свога детета. Више од 77 % анкетираних родитеља је у потпуности задовољно комуникацијом са одељењским старешином и приближно исто толико процењује да се у школи поштује приватност и поверљивост информација о потребама/проблемима детета. Да са својим дететом отворено разговара о друштвеној девијацији и насиљу проценило је око 82% родитеља. Око 79% процењује да у потпуности подстиче своје дете да брине о свом здрављу и подржава акције по питању промовисања здравог живота младих, али је у поређењу са тим подацима, нешто мањи број ониј који у потпуности учествују у акцијама за пружање помоћи ученицима (око 58%).

Од ученика су добијени следећи одговори:

- ◆ Да школа у потпуности брзо и ефикасно реагује на све искрсле догађаје/ситуације које угрожавају сигурност и безбедност у школи процењује нешто мање од 70% ученика, да се у школи безбедно осећа процењује око 75%, а око 78% процењује да зна коме треба да се обрати ако је њихова безбедност у школи угрожена. Да у потпуности школа реагује на приговоре ученика и њихових родитеља који се тичу њихове безбедности у школи процењује око 66% испитаних ученика, да их у потпуности школа информише о мерама предузетим поводом њихових приговора процењује око 63%. Да у потпуности зна коме треба да се обрати у случају да има емоционалне, здравствене или социјалне проблеме/потребе процењује око 74% испитаника, а око 76% процењује да наставници не злоупотребљавају информације о ученику до којих је том приликом дошао и да су наставници, а одељењске старешине посебно, спремне да саслушају ученика уколико има проблем у вези са школом. Да су наставници у потпуности отворени за разговор са родитељима ученика процењује око 74% ученика. Да у потпуности школа помаже ученицима који су слабог материјалног стања процењује око 53% испитаника.

Од наставника су добијени следећи одговори:

- ◆ Да су у потпуности упознати са процедурама за заштиту/безбедност ученика процењује око 57% наставника, да се у потпуности осећа

одговорним/одговорном за сигурност и безбедност ученика у школи – око 86%, а да су обавезе које имају у вези са сигурношћу и безбедношћу ученика у школи јасне и прецизне процењује око 79%. Да у потпуности редовно и савесно испуњава све своје обавезе у вези са сигурношћу и безбедношћу ученика у школи, као и да школа брзо и ефикасно реагује на све искрсле пропусте/догађаје/ситуације у вези са сигурношћу и безбедношћу ученика у школи проценило је око 86% наставника. Да школа по устаљеној процедури реагује на приговоре ученика/родитеља који се тичу њихове безбедности/безбедности ученика у школи – 71%, а да школа информисе ученике/родитеље о мерама предузетим поводом њихових приговора процењује око 64% испитаника. Да се у потпуности сигурност и безбедност ученика у школи редовно анализирају процењује око 79% наставника, а да у потпуности постоје добро осмишљене процедуре за реаговање на случајеве насилног понашања, злоупотребе дроге, алкохола... процењује око 71%. Сви анкетирани наставници (100%) у потпуности подстичу ученике да брину о свом здрављу, док је број оних који су проценили да у потпуности знају коме треба да се обрате, ако примете/сазнају да неки ученик има емоционалне, телесне, здравствене или социјалне проблеме/потребе незнатно мањи и износи око 93%.. Број оних који у потпуности поштују приватност и поверљивост добијених информација које се односе на емоционалне, телесне, здравствене или социјалне проблеме/потребе ученика и труде се да их на ненаметљив и дискретан начин узимају у обзир у свакодневним односима са ученицима, који су спремни да увек саслушају ученика/родитеља је око 93%, оних који знају коме треба да упуते ученика/родитеља у случају да добију поверљиве информације износи око 79%. Око 64% анкетираних наставника проценило је да у потпуности добро едуковано и информисано о емоционалним, телесним, здравственим и социјалним потребама деце школског узраста, а око 57% процењује да се у потпуности осећају компетентним/ом и спремним/ом да регују на једноставне емоционалне, телесне, здравствене или социјалне проблеме/потребе ученика.

Одговори испитаника показују да су наставници у поређењу са родитељима у већем проценту задовољни начином формулисања њихових обавеза када је у питању безбедност ученика, али је и више задовољних наставника него родитеља и када је у питању брзина и ефикасност школе као одговор на насиље и приговоре, као и по питању информисања родитеља о спроведеним процедурама поводом приговора. Наставници су оптимичнији и у односу на ученике у појединим сегментима бриге о ученицима – поверљивост добијених информација, спремност да се саслуша ученик или родитељ у случају приговора/проблема и др.

Подручје вредновања: ЛИЧНИ И СОЦИЈАЛНИ РАЗВОЈ

Одговоре у вези са овим подручјем вредновања добили смо од 80 ученика старијих разреда и од 14 учитеља/наставника предметне наставе.

Стандард који се процењује гласи: **4.2. У школи се подстиче лични, професионални и социјални развој ученика.**

Показатељи су следећи:

4.2.1. У школи се организују програми/активности за развијање социјалних вештина (конструктивно решавање проблема, ненасилна комуникација...).

4.2.2 На основу праћења укључености ученика у ваннаставне активности и интересовања ученика, школа утврђује понуду ваннаставних активности.

4.2.3. У школи се промовишу здрави стилови живота, права детета, заштита човекове околине и одрживи развој.

4.2.4. Кроз наставни рад и ваннаставне активности подстиче се професионални развој ученика, односно каријерно вођење и саветовање.

Од ученика добијени су следећи одговори:

Око 67% анкетираних ученика процењује да је врло важно и да је у потпуности **понашање наставника у школи, међусобно и у односу са ученицима, уз узајамно уважавање, а да их наставници уче да имају поверења у сопствено знање и способности, као и да буду одговорни за учење** проценило је око 75%.

У школи нас уче да будемо одговорни за своје поступке – гласила је наредна тврдња коју су ученици процењивали. Да је наведено врло важно и да је у потпуности присутно проценило је око 77 % ученика, а да **их у потпуности у школи уче да брину о људима проценило** је око 69%. Око 78 % је проценило да је врло важно и да их у потпуности **подстичу да брину о природи и њеном очувању**. Око 72 % ученика проценило је да је **у школи у потпуности присутно подстицање на међусобну толеранцију**, да се **негује различитост** око 73%, а да је **неговање сарадничких односа међу ученицима заступљено** проценило је око 64%.

Нешто мање од 72% ученика проценило је да их у потпуности **у школи подстичу да самостално и објективно доносе закључке и судове узимајући у обзир чињенице и извор информација**. Око 73% ученика проценило је да се **у потпуности позитивни**

поступци ученика редовно похваљују, а да у потпуности сваки позитиван поступак ученика наилази на одобравање, како наставника тако и ученика проценило је нешто више од 65%. Да се у потпуности о недопустивом понашању ученика у школи, као што је агресивност, нетрпељивост, нетолеранција, неуважавање и слично, отворено разговара проценило је око 69%. Око 60% анкетираних ученика у потпуности је укључено у рад бар једне ученичке организације у школи и схвата свесност значаја укључивања у рад ученичких организација, док је у бар једну ваннаставну активност укључено око 62%. Да учествовање у ваннаставним активностима омогућује ученицима да задовоље своја интересовања и развију своје таленте проценило је око 64%. Нешто више од 69% процењује да је у потпуности упознато с Декларацијом УН о правима детета (Повељом дечјих права). Да су у потпуности ученици у могућности да организовано учествују у одлучивању по питањима која се непосредно тичу њих самих проценило је око 62%. Да се иницијативе ученика и предлози разматрају озбиљно на наставничким већима, те да иницијативе и предлози често усвајају, што омогућава и њихову реализацију проценило је око 62% испитаника.

Од наставника добијени су следећи одговори:

Око 71% анкетираних наставника процењује да је у потпуности свесно да је школа место где мора да се негује позитивна социјална клима. Да се у потпуности сви у школи подстичу на толеранцију, узајамно уважавање, поштовање, сарадњу, бригу о другима процењује нешто више од 64% анкетираних наставника. Скоро 93% анкетираних наставника у потпуности је свесно да је њихово понашање пример ученицима, родитељима и колегама. У поређењу са ученицима, наставници су у мањем проценту (око 64%) проценили да у потпуности код ученика развијају одговорност за учење. Нешто мање од 79% процењује да у потпуности код ученика развија и одговорност за поступке. Процентуално приближно као ученици, наставници су проценили да у потпуности код ученика подстичу бригу о људима (око 71%), док су наставници незнатно оптимистичнији по питању неговања сарадничких односа међу ученицима (око 71%). Наставници у знатно мањем броју (57%) процењују да у потпуности ученике подстичу да самостално и објективно доносе закључке и судове узимајући у обзир чињенице и извор информација. Око 43% анкетираних наставника процењује да у потпуности ученике упозорава на значај оснивања и укључивања у рад ученичких организација, док само 36% у потпуности ученике упозорава на значај познавања њихових права и подстиче их да се упознају с Повељом дечјих права УН. Скоро је исти процентуални износ наставника и ученика (око 64%) када је у питању подстицање ученике да открију и развијају своје таленте учествујући у понуђеним ваннаставним активностима. Око 64% наставника процењује да у потпуности ученике подстиче да организовано учествују у одлучивању по питањима која се непосредно тичу њих самих, да је у потпуности тачна тврдња да су сваке године задужени за бар једну ваннаставну активност проценило је око 43% наставника, а да у потпуности подржава ученике и помаже им да организују различите

врсте културних, музичких, спортских и сличних активности проценило је 50% наставника.

Подручје вредновања: ПОДРШКА УЧЕЊУ

Последњи стандард који је обухваћен вредновањем гласио је: **4.3. У школи функционише систем подршке ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима.** Вреднован је на основу следећих показатеља:

4.3.1. Школа ствара услове за упис ученика из осетљивих група.

4.3.2. Школа предузима мере за редовно похађање наставе ученика из осетљивих група.

4.3.3. У школи се примењује индивидуализовани приступ/индивидуални образовни планови за ученике из осетљивих група и ученике са изузетним способностима.

4.3.4. У школи се организују компензаторни програми/активности за подршку учењу за ученике из осетљивих група.

4.3.5. Школа има успостављене механизме за идентификацију ученика са изузетним способностима и ствара услове за њихово напредовање (акцелерација; обогаћивање програма).

4.3.6. Школа сарађује са релевантним институцијама и појединцима у подршци ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима.

У вези са овим подручјем питања су постављена ученицима, а одговорили су следеће:

- ◆ Око 70% ученика је проценило да их **у школи у потпуности уче како да уче (упућују их у разне технике учења)** и да **успешни и мање успешни ученици добијају различите задатке**. Нешто више од 70% процењује да **наставници у потпуности час организују тако да успешни ученици помажу ученицима који спорије напредују**, као и да у потпуности **наставници помажу ученицима који спорије напредују ван редовне наставе (кроз допунску наставу и сл.)**. Талентованим ученицима су **омогућени посебни облици рада ван редовне наставе (кроз додатну наставу, секције, истраживачки рад и сл.)** – тврдња је коју је као врло важну и у потпуности присутну проценило око 76% испитаних ученика. Око 68% проценило је да је у потпуности тачна тврдња да се **ученици не досађују на часу**, а тврдњу да **на часу могу радити брзином која њима највише одговара** – око 54%. **Не учим само из уџбеника и бележака већ користим и друге изворе информација (књиге, часописе, интернет...)** – да у је потпуности присутна тврдња проценило је око 68% испитаника. **Када имам проблема у учењу у школи, могу да добијем савете како да то превазиђем** – да је тврдња у потпуности присутна у школи изјаснило се око 74%, да у потпуности **знају кад неки ученик школе постигне добре резултате на такмичењу или неком конкурс у сл.** проценило је око 72%. Да у потпуности **уме да прати и процени сопствено напредовање и остварене резултате** проценило је око 76% ученика.

Подручје вредновања: ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЈЕНТАЦИЈА

Питања у вези са професионалном оријентацијом постављена су ученицима и родитељима. Добијени су следећи одговори:

- ◆ Ученици су, у односу на родитеље, у процентуално већем броју (приближно 76%, у односу на 63%) проценили да **школа у потпуности пружа потребне информације у вези са њиховом професионалном оријентацијом**. Да школа у потпуности **омогућава личне контакте са наставницима и стручњацима за професионалну оријентацију** проценило је нешто мање од 60% анкетираних родитеља, а око 62% родитеља процењује да се у потпуности у **школи могу добити јасне и актуелне информације о наставку школовања и избору занимања**. Око 65% анкетираних ученика процењује да су им у потпуности у **школи на располагању информативни материјали о даљим облицима школовања и могућностима запошљавања**, као и да их наставници у потпуности **подстичу да траже допунске информације у вези са даљим школовањем**. Да се у школи у потпуности **могу добити савети у вези са избором школе/занимања** процењује око 74% ученика, док су родитељи у процентуално мањем броју (око 58%) задовољни тврдњом да су у школи у потпуности **доступни информативни материјали у штампаном и електронском облику о наставку школовања и избору занимања**. Да у потпуности **школа пружа могућност учествовања у разним акцијама као што су дани „отворених врата“ у образовним установама, информативни састанци и сусрети с представницима из разних области** проценило је око 63% родитеља, а да су у потпуности **саветодавне активности школе у области професионалне оријентације корисне за професионални развој детета** проценило је око 59% родитеља. Да школа у потпуности **врши добру припрему ученика за доношење одлука које се тичу наставка школовања или избора занимања** процењује 61% родитеља, али је незнатно мањи проценат (око 59%) оних родитеља који процењују да је у потпуности **задовољно расположивим информацијама у вези са професионалном оријентацијом**. У целини посматрано, **ученици су задовољнији и подршком коју им наставници пружају при процењивању сопствених способности, знања и умећа за наставак школовања или запослење (око 68%), актуелношћу и прецизношћу информација о професионалној оријентацији које им школа пружа (око 67%), а потпуно задовољство квалитетом расположивих информација** исказало је око 71% ученика.

Упоредивањем добијених резултата са описима из Приручника за самовредновање Тим за самовредновање процењује да је поменути стандарди у свим наведеним подручјима на нивоу остварености 3.

Питања и одговори испитаника доступни су на следећим линковима:

- Упитник за наставнике:

<https://docs.google.com/forms/d/1sBexkcxMTFqmkDDr7dqheJ52ZB2ZXI7H8aA-nEDhJ5k/viewanalytics>

- Упитник за ученике разреда:

<https://docs.google.com/forms/d/1QGmvRFedmBeWWdjP30dSTr4U-0dvGt-AD1pydiZ722U/edit#responses>

- Упитник за родитеље:

<https://docs.google.com/forms/d/1X0liUliAvUj58Urhfb3zbLh3SFVG4rlxCnZEzLcXTI0/edit?usp=sharing>

Код ове области може **се похвалити** следеће:

1. Анкетирани наставници схватају важност већине тврдњи из упитника,
2. Ученици су у већој мери задовољни подршком и професионалним саветодавним радом који се у школи организује,
3. Наставници различитим методама пружају различите видове подршке ученицима,
4. У школи се поштује приватност и поверљивост добијених информација о ученику,
5. Наставници су потпуности свесни значаја подстицања ученика да брину о свом здрављу,
6. Наставници схватају значај њихове одговорности у вези са сигурношћу и безбедности ученика у школи.

С којим **потешкоћама** се сусрећемо:

1. Недовољна информисаност родитеља са садржајима Правилника о безбедности и сигурности ученика у школи,
2. Нижи степен задовољства ученика и родитеља брзином и ефикасношћу реаговања на новонастале проблеме,
3. Родитељи нису у довољној мери укључени у анализу пружања подршке ученицима у школи,
4. Нешто нижи степен задовољства родитеља информисањем о предузетим мерама на основу њихових приговора,

5. Недовољна компетентност наставника да регулишу на једноставне емоционалне, телесне, здравствене или социјалне проблеме/потребе ученика.

Акциони план

Подршка ученицима је приоритет на који се мора обратити пажња у Развојном плану, а активности су:

- ◆ На часовима одељењског старешине и на састанцима Ученичког парламента представити тимове за пружање подршке ученицима и и упознати их са врстама подршке које школа пружа,
- ◆ Ученицима који показују додатна интересовања и способности пружити пуну подршку (у дневним припремама задатке прилагодити даровитој деци),
- ◆ Анкетирати ученике са циљем прикупљања мишљења о њиховим интересовањима и потребама, те у складу са тим и ресурсима и могућностима школе, повећати број ваннаставних активности и презентовати их ученицима како би се повећала њихова мотивисаност за укључивање,
- ◆ Организовати већи број радионица, културних и спортских манифестација које за циљ имају развијање сарадничких подноса, толеранције и адекватног односа према различитости,
- ◆ Више пажње посветити едукацији ученика када је у питању Повеља дечијих права, као и њихово укључивање у рад ученичких организација,
- ◆ Развити стратегије које би поспешиле укљученост ученика у одлучивање по питањима који се тичу њих.

.Извештај је у сарадњи са директором и педагогом школе сачинио Тим за самовредновање рада школе.